

**НАРАТИВНА СТРУКТУРА РОМАНУ
БАРБАРИ РЕДІНГ «БЕЗУМЦІ»**

У статті досліджується наративна структура роману Барбари Редінг «Безумці», аналізуються визначальні прийоми наративу.

Ключові слова: наративна структура, автор, читач, наратор.

У романі зображено Олександру Аплаксіну як людину-інтроверта, яка вміє приховати свої болі і страждання від стороннього ока. Читач найбільше дізнається про героїню з її автохарактеристик. Вона надзвичайно скромна, навіть самокритична: «Напівжартома неодноразово говорила, що здивована твоїм оцим вибором: як можна було покохати таку малопривабливу істоту, як я?» . Її схильність до самоаналізу і рефлексій виявляється в тональності наративу, який позбавлений зайвих емоцій: « ..думка про те, що на правду ти закоханий у вигадану власною уявою жінку, не покидає мене. На самоті міркую: почуття до мене тобі лише ввижаються» [22].

В описі стосунків героїв авторка інколи уникає однозначності. Певна «недомовленість» інтригує читача, змушує його активізувати увагу, провокує на «домислення» ситуації: «Ти схвалиш мій вибір і непомітно для себе затримаєш руку на обкладинці довше, ніж слід. Щось при цьому подумаєш. Щось при цьому подумаю» [20].

Відзначимо, що деякі коментарі наратора важливі насамперед для реципієнта. Так, роздуми оповідача про сенс життя талановитого літератора важливі щодо пізнання читачем внутрішніх суперечностей героя: «Я про твоє захоплення літературою, яке уважатимеш щастям. (Утім це захоплення буде одночасно й однією з найбільших драм твого життя – ти не матимеш можливості присвятити їй себе цілком) [19].

Зразковим читачем, на думку У.Еко, є суб'єкт, здатний повністю адекватно сприйняти всі потенційні значення тексту [с. 222]. На нашу думку, гіпотетичним читачем роману є людина інтелігентна, освічена, внутрішньо вільна, здатна зрозуміти драму життя двох закоханих.

Таким чином, для роману визначальною є форма діалогізованого монологу наратора, проте авторка застосовує і об'єктивовану форму оповіді, і деякі прийоми організації автобіографічного наративу (наявність двох суб'єктів викладу, один з яких оцінює пережите з певної часової дистанції). Для наративу роману характерна текстова інтерференція, коли поєднано текст персонажа і власне оповідь (яка здійснюється у тексті наратора).

У романі моделюється такий наратор, який впливає на процес сприйняття твору та інтерпретації прочитаного. Авторську стратегію викладу реалізує гомодієгетичний наратор, який часто виявляється обмеженим у своєму знанні, і тоді виклад підтримується всезнаючим дієгетичним наратором. Останнього визначаємо як наратора імпліцитного, який сприймає всі події крізь призму власної свідомості і підсвідомості.

ДЖЕРЕЛА

1. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен / М.Зубрицька. – Львів: Літопис, 2004. – 352 с.
2. Ізер В. Процес читання, феноменологічне наближення / В. Ізер // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. – С. 349-368.
4. Лотман Ю.М. Литературная биография в историко-культурном контексте (к типологическому соотношению текста и личности автора) // Лотман Ю.М. О русской литературе. Статьи и исследования (1958-1993). История русской прозы. Теория литературы. / Лотман Ю.М. – Санкт-Петербург: Искусство – СПб, 1997. – С.804-817.
5. Мацевко-Бекерська Л. Наратологічна проекція концепту «герой» / Л. Мацевко-Бекерська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/18496/32-Matsevsko-Bekerska.pdf?sequence=1>

6. Редінг Б. Безумці: з історії кохання Михайла Коцюбинського та Олександри Аплаксіної: роман / Барбара Редінг. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 184 с.
7. Соловей О. Дівчинка і чудовисько / О. Соловей // Атоми і порожнеча: рецензії. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. – С. 60-67
8. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства / М.Ткачук. – Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. – 464 с.